

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/73/2019
Identifikačné číslo spisu: 4113229571
Dátum vydania rozhodnutia: 10. decembra 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4113229571.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mgr. Ladislav Barát, so sídlom kancelárie Školská 3, Nitra, správca konkurznej podstaty úpadcu: RODOS NR, s.r.o., so sídlom Lehotská 245/14, Nitra, IČO: 36 753 203, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Barát, s.r.o., so sídlom Školská 3, Nitra, IČO: 36 868 639, proti žalovanému Sociálna poisťovňa, so sídlom Ul. 29.augusta č. 8 a 10, Bratislava, IČO: 30 807 484, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 26CoKR/9/2018-226 zo dňa 13. decembra 2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .

II. Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 29Cbi/46/2013-188 z 18. decembra 2017 žalobu zamietol a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.
2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku poukázal na obsah žaloby zo dňa 02. septembra 2013, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 6.611,33 eura, nakoľko prijal plnenie od úpadcu po vyhlásení konkurzu napriek tomu, že na žalobcu, ako správcu, prešlo oprávnenie nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a žalovaný si mal svoje pohľadávky prihlásiť prihláškou. V odôvodnení ďalej uviedol, že z uznesenia Okresného súdu Nitra zo dňa 02. apríla 2012, sp. zn. 32K/4/2012 zistil, že bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka spoločnosti RODOS NR, s.r.o. Lehotská 245/14, Nitra, IČO: 36 753 203 a za správcu bol ustanovený JUDr. Ladislav Barát, uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 71/2012 dňa 12. apríla 2012. Uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 18. júla 2012 spis. zn. 32K/4/2012 bol odvolaný správca JUDr. Ladislav Barát a za správcu bol ustanovený Mgr. Ladislav Barát, žalobca. Uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 25. júla 2012.

3. Úpadca (obchodná spoločnosť RODOS NR s.r.o.) mal v čase vyhlásenia konkurzu neuhradené poistné za zamestnancov v Sociálnej poisťovni a to za mesiace august 2011, september 2011, november 2011, december 2011 a január 2012, spolu vo výške 6.611,34 eura.

4. Súd prvej inštancie mal v konaní ďalej preukázané, že Okresné oddelenie Policajného zboru Odbor kriminálnej polície v Nitre uznesením zo dňa 26. apríla 2012, ČVS: ORP-820/OEK-NR-2012 RS, odložilo trestné stíhanie pre prečin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, 2 Trestného zákona voči osobe F.. I. S., konateľa spoločnosti RODOS NR s.r.o., nakoľko trestné stíhanie je neprípustné ak zanikla trestnosť činu. Z odôvodnenia uznesenia súd zistil, že podozrivý konateľ spoločnosti RODOS NR s.r.o. F.. I. S. dobrovoľne škodlivý následok trestného činu napravil a trestnosť činu zanikla.

5. Poukázal na to, že v konaní nebolo sporné ani to, že k úhrade dlžného poistného na sociálnom poistení úpadcu došlo dňa 19. apríla 2012, čo preukazujú príjmové pokladničné doklady Sociálnej poisťovne č. 2012/110 005 302, č. 2012/110 005 303, č. 2012/110 005 304, č. 2012/110 005 305 a č. 2012/110 005 306. Konštatoval, že ako platiteľ je na dokladoch uvedená spoločnosť RODOS NR s.r.o.

6. Súd prvej inštancie uviedol, že v konaní bolo sporné, či úhradu dlžného poistného vo výške 6.611,33 eura dňa 19. apríla 2012 vykonal úpadca alebo konateľ spoločnosti F.. I. S. ako fyzická osoba. Poukázal na to, že správca súdu predložil výdavkový pokladničný doklad úpadcu zo dňa 19. apríla 2012, ktorý preukazuje, že z pokladne spoločnosti bola konateľovi vyplatená suma 6.611,33 eura, ktorý mal podľa správcu túto sumu použiť na úhradu dlžného poistného Sociálnej poisťovni. Podľa žalovaného bolo dlžné poistné uhradené konateľom spoločnosti. Súd prvej inštancie vyslovil názor, že príjmové pokladničné doklady žalovaného preukazujú, že platbu žalovaný prijal od spoločnosti RODOS NR s.r.o. a nie od fyzickej osoby F.. I. S.. Súd poukázal na to, že konateľ úpadcu poprel svoj podpis na výdavkovom pokladničnom doklade spoločnosti zo dňa 19. apríla 2012 a tvrdil, že peniaze na úhradu dlžného poistného si požičal od svojich rodičov a úhradu vykonala p. O., personalistka. Súdu predložil listinný dôkaz, výpis z bankového účtu jeho rodičov, ktorým preukazoval, že z tohto účtu bola dňa 19. apríla 2012 vybratá suma 4.000 eur. Svedkyňa V. O. nepotvrdila, že po vyhlásení konkurzu prevzala od F.. S. peniaze a že vykonala úhradu záväzkov spoločnosti a účtovníčka spoločnosti F.. V. V. uviedla, že podľa nej to bolo platené z firemných peňazí. Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie uzavrel, že v prospech konateľa spoločnosti svedčila iba jeho výpoveď a výpis z účtu v banke patriaci jeho rodičom, z ktorého vyplýva, že dňa 19. apríla 2012 bola vybratá suma 4.000 eur, ale v konaní nebolo nijakým spôsobom preukázané, že uvedená suma bola odovzdaná konateľovi úpadcu a tento ju použil na úhradu dlžného poistného žalovanému.

7. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že žalovaný sa nemohol na úkor úpadcu bezdôvodne obohatiť, pretože neprijal plnenie bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Pohľadávky žalovaného neboli v konaní sporné, žalobca nespochybnil právny dôvod vzniku pohľadávok a ani ich výšku, taktiež nespochybnil fakt, že úpadca poistné Sociálnej poisťovni neuhradil včas, s úhradou poistného sa dostal do omeškania. Žalovaný tak nemohol prijať plnenie bez právneho dôvodu, ani z neplatného právneho úkonu alebo z dôvodu, ktorý odpadol. Pohľadávky žalovaného existovali v čase vyhlásenia konkurzu a preto žalovaný nemal dôvod odmietnuť poskytnuté úhrady. V prípade, že došlo k úhrade týchto pohľadávok neoprávneným konaním konateľa úpadcu F.. I. S.. Vyslovil názor, že žalobca mal možnosť zákonným spôsobom domáhať sa vrátenia sumy 6.611,33 eura do konkurznej podstaty od konateľa úpadcu, fyzickej osoby. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že žalovaný sa bezdôvodne neobohatil a preto žalobu, ktorou sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia zamietol.

8. Súd prvej inštancie poukázal aj na podanie zo dňa 26. novembra 2013, v ktorom sa žalobca alternatívnym petitom domáhal vyhlásenia rozsudku, ktorým by súd určil neúčinnosť právnych

úkonov úpadcu, splnenie dlhu, dlžného poistenia dňa 19. apríla 2012 podľa § 44 ods. 2 ZoKR, zároveň sa domáhal vydania prijatého plnenia žalovaným.

9. V súvislosti s alternatívnym petitom súd prvej inštancie poukázal na to, že vyhlásenie konkurzu má hmotnoprávne aj procesnoprávne účinky, ktoré stanovuje zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Hmotnoprávne účinky sa prejavujú predovšetkým zásahom do práv úpadcu, základná zmena spočíva v tom, že oprávnenie nakladať s majetkom, ktorý podlieha konkurzu, prechádza na správcu. Správca je oprávnený konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa majetku, ktorý patrí do konkurznej podstaty. Vyhlásením konkurzu úpadca nestráca právnu subjektivitu, naďalej má spôsobilosť na práva a povinnosti a aj spôsobilosť na právne úkony. Aj keď oprávnenie nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu prechádza na správcu, právne úkony úpadcu, ktoré urobil po vyhlásení konkurzu zostávajú platné. Konštatoval, že tieto právne úkony sú však neúčinné voči veriteľom v konkurze za predpokladu, že ukracujú majetok úpadcu. Sú neúčinné zo zákona, a preto je správca oprávnený vymáhať plnenie, o ktoré bol majetok úpadcu ukrátený. So zreteľom na uvedené uzavrel, že správca sa v tomto konaní nemohol domáhať neúčinnosti právneho úkonu, pretože neúčinnosť v prípade, že ide o právny úkon úpadcu po vyhlásení konkurzu, vyplýva priamo zo zákona, mohol sa domáhať vydania plnenia, o ktorý bol majetok týmto úkon úpadcu ukrátený.

10. Súd vyslovil názor, že odporovať možno len právnemu úkonu úpadcu. Úpadca musí byť vždy jednou stranou právneho úkonu alebo je len jednou stranou úkonu, ak ide o jednostranný právny úkon a tento právny úkon musí byť platný. Žalobca sa alternatívnym petitom domáhal vyhlásenia neúčinnosti právnych úkonov úpadcu, splnenia dlhu úpadcom. Zdôraznil, že o neúčinnosť právneho úkonu môže ísť iba vtedy, ak plnenie úpadcu napĺňa znaky právneho úkonu, tzn. že ide o prejav vôle úpadcu, s ktorým zákon spája vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu. Súd dospel k záveru, že úhrada dlžného poistného úpadcom nie je právnym úkonom, naopak išlo o plnenie z právneho vzťahu medzi úpadcom a žalovaným, ktorý vznikol zo zákona, tým, že mal úpadca zamestnancov, za ktorých bol zo zákona povinný odvádzať poistné do Sociálnej poisťovne, nešlo o samostatný prejav vôle úpadcu, jednostranný právny úkon úpadcu. Keďže sa nejednalo o právny úkon úpadcu, konštatoval, že nemožno hovoriť o platnosti právneho úkonu a následne o jeho neúčinnosti voči veriteľom v konkurze. Keďže konanie úpadcu, úhrada dlžného poistného dňa 19. apríla 2012, nesplňa náležitosti právneho úkonu, nemohlo dôjsť k neúčinnosti právneho úkonu a teda z tohto dôvodu sa žalobca nemohol domáhať od žalovaného vydania plnenia z neúčinného právneho úkonu. Na základe uvedeného súd zamietol žalobu aj v časti eventuálneho petitu.

11. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP a s ohľadom na skutočnosť, že v konaní úspešný žalovaný si nárok na náhradu trov konania neuplatnil a preto mu nebol priznaný.

12. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 29Cbi/46/2013 - 188 zo dňa 18. decembra 2017 zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi do konkurznej podstaty úpadcu RODOS NR, s.r.o., IČO: 36 753 203, so sídlom Lehotská 245/14, 949 01 Nitra, sumu 6.611,33 eura s úrokom z omeškania v sadzbe 8,75% ročne od 13.08.2012 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Súčasne žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100% s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením.

13. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že sa cíti byť viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), keďže skutkové zistenia prvoinštančného súdu považoval za správne a zodpovedajúce vykonanému dokazovaniu. Odvolací súd preto na skutkové zistenia prvoinštančného súdu v plnej miere poukázal. Osobitne odvolací súd zdôraznil správnosť medzi stranami sporného skutkového zistenia, že úhrada dlžného poistného úpadcu na sociálnom poistení uskutočnená dňa 19. apríla 2012 bola uskutočnená z peňažných prostriedkov úpadcu, a nie z peňažných prostriedkov jeho konateľa F.. I. S.. Poukázal na skutkový záver súdu prvej inštancie, podopretý poukazom na dokazovanie vykonané výdavkovým pokladničným dokladom úpadcu č. 72 zo dňa 19. apríla 2012, príjmovými pokladničnými dokladmi žalovaného z rovnakého dňa a

výpovedami svedkýň. Uviedol, že z výdavkového pokladničného dokladu úpadcu č. 72 je totiž zrejmé, že dňa 19. apríla 2012 bol za účelom uskutočnenia platby žalovanému z peňažných prostriedkov úpadcu uskutočnený výber sumy vo výške 6.611,33 eura, pričom ide o sumu identickú s výškou plnenia, ktoré bolo v rovnaký deň podľa príslušných príjmových pokladničných dokladov žalovanej Sociálnej poisťovni aj zaplatené v hotovosti úpadcom z titulu jeho dlhu na poisťnom. Odvolací súd uzavrel, že pochybnosti o tom, že práve peňažné prostriedky úpadcu boli použité na splnenie jeho dlhu voči žalovanému, nie sú na mieste.

14. Odvolací súd však vyslovil názor, že sa súd prvej inštancie dopustil pochybenia pri právnom posúdení prejednávanej veci, keď síce správne poukázal na ustanovenie § 44 ods. 1 a 2 zák. č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej aj „ZoKR“), avšak ho na svoje skutkové zistenia neaplikoval správne.

15. Poukázal na to, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku citované ustanovenia konkurzného zákona interpretoval tak, že vyhlásením konkurzu oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu prechádza na správcu konkurznej podstaty, pričom úkony úpadcu zrealizované v rozpore s obmedzením ustanoveným v paragrafe 44 ods. 1 ZoKR, ak ukracujú majetok podliehajúci konkurzu, sú v zmysle § 44 ods. 2 ZoKR ex lege (zo zákona) voči veriteľom úpadcu neúčinné. Keďže neúčinnosť v danom prípade vyplýva priamo zo zákona, správca konkurznej podstaty sa nemusí domáhať vyslovenia ich neúčinnosti súdom a priamo sa môže domáhať vydania plnenia, o ktoré bol majetok podliehajúci konkurzu takýmto úkonom úpadcu ukrátený. Potiaľ označil odvolací súd právne závery prvoinštančného súdu za správne a odvolací súd sa s nimi stotožnil. Rovnakým spôsobom poukázal na to, že obsah a dôsledky ustanovenia § 44 ods. 2 ZoKR interpretuje aj odborná literatúra (viď Ďurica, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii, Komentár, 2. vydanie, C. H. Beck, 2015, str. 478).

16. Ďalej odvolací súd v odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie však dôsledky, vyplývajúce z ustanovenia § 44 ods. 2 ZoKR, na splnenie peňažného záväzku úpadcu voči žalovanému uskutočnené dňa 19.04.2012 (teda po vyhlásení konkurzu) odmietol uznať z dôvodu, že úhradu dlžného poisťného zo strany úpadcu nepovažoval za právny úkon, poukazujúc pritom na zákonnú definíciu právneho úkonu, podľa ktorej ide o prejav vôle, s ktorým zákon spája vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu. Podľa prvoinštančného súdu úhrada dlžného poisťného, ktoré bol úpadca povinný odvádzať ex lege, nie je prejavom vôle úpadcu, preto nemôže byť ani jeho právnym úkonom. Keďže súd prvej inštancie úhradu dlžného poisťného nepovažoval za právny úkon úpadcu, nepovažoval za aplikovateľné ani dôsledky vyplývajúce z ustanovenia § 44 ods. 2 ZoKR na prejednávany prípad, keďže tam predpokladaná neúčinnosť nastáva len vo vzťahu k právnym úkonom úpadcu.

17. Tieto právne závery prvoinštančného súdu odvolací súd nepovažoval za správne. Vyslovil názor, že zaplatenie dlhu na poisťnom zo strany dlžníka je potrebné považovať za právny úkon rovnako, ako každé splnenie dlhu vzniknutého z akéhokoľvek právneho dôvodu. Splnením dlhu tento v zmysle 559 ods. 1 Občianskeho zákonníka zaniká. K splneniu dlhu vždy dochádza jednostranným právnym úkonom dlžníka, ktorým veriteľovi poskytuje predmet plnenia s úmyslom splniť svoj dlh. Je preto zrejmé, že splnenie dlhu zodpovedá zákonnej definícii právneho úkonu v zmysle § 34 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Zaplatenie dlžného poisťného zo strany úpadcu považoval za jeho jednoznačný prejav vôle, ktorým úpadca mienil dosiahnuť zánik zákonnej povinnosti odvieť predpísané poisťné, a preto napĺňa zákonné znaky právneho úkonu. Záverom uviedol, že uvedený právny úkon úpadca vykonal po vyhlásení konkurzu a o sumu poskytnutého plnenia 6.611,33 eura ukrátil majetok podliehajúci konkurzu, je preto potrebné ho podľa § 44 ods. 2 ZoKR považovať za neúčinný voči veriteľom, pričom v dôsledku tejto neúčinnosti bol správca oprávnený a zároveň povinný vymáhať predmetné plnenie od žalovaného. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 388 CSP napadnutý prvoinštančný rozsudok zmenil tak, žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

18. O nároku na trovy prvoinštančného a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 a 2 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči neúspešnému žalovanému s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia o odvolaní v zmysle § 262 ods. 2 samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

19. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie prípadne rozsudok odvolacieho súdu zmenil. Podanie dovolania odôvodnil ustanovením § 432 ods. 1 CSP vyslovivac názor, že odvolací súd neposúdil vec správne po právnej stránke. Uviedol, že vzhľadom na to, že si úpadca neplnil svoje odvodové povinnosti, niesol za úpadcu trestnoprávnu zodpovednosť konateľ úpadcu F.. I. S., ako jeho štatutárny orgán, proti ktorému bolo trestné vyšetrovanie vedené. Poukázal na to, že konateľ úpadcu využil inštitút účinnej ľútosti a uhradil (po vyhlásení konkurzného konania) Sociálnej poisťovni, pobočka Nitra odvody za zamestnancov, skutočnosť ktorú zrejým spôsobom preukazuje uznesenie vydané Okresným riaditeľstvom PZ Nitra zo dňa 13. júna 2012 č. k. ČVS:ORP-443/OEK-NR-2012RS. Poukazujúc na uvedené dovolateľ namietal, že vrátenie predmetnej pohľadávky by popieralo akýkoľvek zmysel inštitútu účinnej ľútosti a celého trestného konania. Zdôraznil, že išlo o plnenie tretej osoby a to konateľa F.. I. S., čo bolo preukázané v trestnom konaní. V trestnom konaní bolo teda preukázané, že prospech zo zaplatenia poistného mal konateľ spoločnosti, ktorému zanikla trestnosť, tým, že zaplatil dlh za spoločnosť RODOS NR s.r.o. na variabilný symbol a špecifický symbol odvádzateľa a nie žalovaný. Konštatoval, že žalovaný rešpektuje rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, nemal dôvod úhradu pohľadávky neprijat' a to, že konateľ zaplatil dlh za úpadcu až po vyhlásení konkurzného konania, žalovaný nemohol ovplyvniť. Namietal, že v konaní nebolo preukázané, že finančné prostriedky, ktoré použil konateľ na zaplatenie do pokladne Sociálnej poisťovne patrili do konkurznej podstaty, a že naozaj boli vybraté z pokladne. Ak by bolo preukázané, že finančné prostriedky v čase vyhlásenia konkurzu t. j. 13. apríla 2012 v pokladni existovali, zodpovedný za disponovanie s nimi bol len správca konkurznej podstaty, ktorý mohol účinne zabrániť tomu, aby F.. S. s nimi uhradil dlh za úpadcu v rámci účinnej ľútosti. Poukázal tiež na to, že sa bežne u úpadcov v pokladni finančné prostriedky nenachádzajú. Namietal, že žalovaný nie je pasívne legitimovaný, žaloba mala smerovať proti tomu, kto mal z tohto úkonu prospech a to bol jednoznačne konateľ úpadcu. Žalobca mal možnosť zákonným spôsobom domáhať sa vrátenia sumy 6.611,33 € do konkurznej podstaty od konateľ úpadcu - fyzickej osoby. Dovolateľ zdôraznil, že pohľadávky žalovaného existovali v čase vyhlásenia konkurzu, a preto žalovaný nemal dôvod odmietnuť poskytnuté úhrady. S poukazom na verejnoprávny charakter vzťahu medzi spoločnosťou RODOS NR s.r.o. a žalovaným, vyslovil názor, poukazujúc na rozsudok NS SR sp. zn. 4Sžso/5/2011 z 28. júna 2012, že žalobcovi nevznikol nárok na úrok z omeškania. V súvislosti s výrokom o nároku na náhradu trov konania poukázal dovolateľ na to, že sám správca konkurznej podstaty má právnické vzdelanie, nebolo teda potrebné, aby sa dal zastupovať advokátskou kanceláriou a tým neúčelne a nehospodárne navýšiť náklady.

20. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu vyslovil názor, že žalovaný v dovolaní nevymedzil spôsobilú právnu otázku, ktorá by mala byť predmetom dovolacieho prieskumu dovolacieho súdu s ohľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a preto navrhol dovolaciemu súdu dovolanie odmietnuť. Ak malo byť touto právnou otázkou posúdenie, že medzi úpadcom a žalovaným ide o vzťah verejnoprávny a nie súkromnoprávny, poukázal na to, že sám žalovaný poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorý túto právnu otázku už v minulosti vyriešil.

21. Vo vyjadrení žalovaného k vyjadreniu žalobcu k dovolaniu žalovaný uviedol, že všetky potrebné skutočnosti uviedol v ním podanom dovolaní a na nich trvá.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená

advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok je potrebné odmietnuť.

23. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

24. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Podľa ustanovenia § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

26. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/206/2016 z 26.09.2017, uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/52/2017 z 8.06.2017).

27. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť zároveň riešená odvolacím súdom, pričom odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie a musí ísť o otázku zásadného právneho významu. Aj za účinnosti nových civilných predpisov je opodstatnené konštatovanie, že otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je významná nielen pre prerokovávanú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov SR (sp. zn. 1Cdo/132/2009, 2Cdo/71/2010, 3Cdo/51/2006, 4Cdo/151/1998, 5Cdo/1/2010, 7Cdo/117/2011). Prípustnosť dovolania nastáva vtedy, ak dovolací súd sám dospeje k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. ním riešená právna otázka po právnej stránke zásadný význam skutočne má. V tomto smere nie je relevantný subjektívny názor dovolateľa.

28. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí ísť - okrem vyššie uvedených podmienok - predovšetkým o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Nesprávne právne posúdenie môže byť teda dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok napadnutého rozhodnutia. Nemôže byť v tomto smere postačujúce (nakoľko dovolací súd je viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu), aby namietané nesprávne právne posúdenie veci bolo uvedené len odkazom na zákonné ustanovenie, ale je potrebné, aby dovolateľ konkrétne uviedol právnu otázku a uviedol, prečo zaujal odvolací súd nesprávny názor na jej

riešenie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J. Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1409 s.).

29. So zreteľom na uvedené právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť dovolania. Žalovaný v tomto prípade však v dovolaní právnu otázku, o ktorej tvrdí, že ešte nebola dovolacím súdom vyriešená, nešpecifikoval, keď len poukázal na niektoré podľa neho mylné právne závery odvolacieho súdu a preto logicky nemohlo dôjsť ani k splneniu ďalšej povinnosti dovolateľa argumentovať tiež v smere rozhodnosti (významnosti) údajne nesprávne riešenej právnej otázky pre rozhodnutie odvolacieho súdu (ktorá povinnosť argumentácie so sebou nesie schopnosť presvedčiť, že pri odlišnom riešení nastolenej právnej otázky by musel súd dospieť k celkom inému - rozumej pre dovolateľa prospešnejšiemu - rozhodnutiu). Aj v tomto prípade platí, že samotná polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd rozhodol, nezodpovedajú významovo kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli.

30. Z dovolania vyplýva, že žalovaný vytýka odvolaciemu súdu viacero nesprávností, sčasti namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je podložené náležitým zistením skutkových okolností významných pre správne právne posúdenie veci (nepreukázanie, že konateľom spoločnosti použité finančné prostriedky patrili skutočne do konkurznej podstaty, a že boli skutočne vybraté z pokladne), kritizuje správnosť jeho právnych úvah, náhľadov a záverov (záver o existencii pasívnej legitimácie žalovaného, záver o získaní prospechu žalovaným a nie konateľom úpadcu), ako aj neopodstatnenosť niektorých jeho konštatovaní. Ani pri posúdení dovolania žalovaného podľa jeho obsahu však nie je zrejmé, konkrétne ktorou právnou otázkou (odvolacím súdom riešenou, dovolacím súdom ale doposiaľ neriešenou) bola podľa jeho názoru založená prípustnosť ním podaného dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Vychádzajúc z obsahu dovolania nie je podľa názoru dovolacieho súdu žalovaným nastolenou dovolacou otázkou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP ani právne posúdenie, že medzi úpadcom a žalovaným ide o vzťah verejnoprávny a nie súkromnoprávny, pretože samotný dovolateľ poukazuje na právny záver, ku ktorému dospel najvyšší súd pri posudzovaní charakteru tohto vzťahu v ňom označenom rozsudku najvyššieho súdu, teda ani samotný dovolateľ netvrdí, že táto otázka nebola ešte vyriešená. Dovolateľ vyslovil len svoj nesúhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa priznaného úroku z omeškania práve s poukazom na nesprávne právne posúdenie charakteru vzťahu úpadcu a žalovaného. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

31. V tomto smere dovolací súd konštatuje, že v prípade absencie vymedzenia právnej otázky, Najvyšší súd SR nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd. Ak by postupoval inak (opačne), uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (viď Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382, ako aj rozhodnutia NS SR vo veciach, sp. zn. 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017 či 8Cdo/78/2017). Z týchto dôvodov dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovaného s poukazom na § 421 CSP nevymedzuje právnu otázku relevantnú z hľadiska odseku 1 písm. b/ tohto ustanovenia.

32. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd odmietol jeho dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP.

33. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

34. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.